

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü

Sayı : : B.14.0.TGM.0.12.00.02/315-

Konu :

03.03.00 1447

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlığa muhatap 10.02.2000 tarihli ve KAN. KAR. MD. A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1356-4050/9716 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Abdulkadir AKSU'nun cevaplandırılmak üzere Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Başbakanımızın da tarafından cevap verilmesini uygun gördüğü, Tarih'in pamuk fiyatlarını artırması konusundaki (7/1356-4050 sayılı) yazılı soru önergesi ile ilgili olarak hazırlanan cevap ektedir..

Bilgi ve dikkatlerine arz ederim.

Saygılarımla,

Ahmet Kenan TANRIKULU
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EKLER :

EK 1 : -Yazılı Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ABDÜLKADİR AKSU'NUN SAYIN
BAŞBAKANIMIZA YÖNELTİĞİ, TARİŞ'İN PAMUK FİYATLARINI
ARTIRMASI KONUSUNDAKİ YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
CEVAP**

1997 yılında Uzak Doğu'da başlayıp tüm dünyaya yayılan ekonomik kriz sonucunda talep daralmasına bağlı olarak gerek iç piyasada gerekse dünya piyasalarında pamuk fiyatları son oniki yılın en düşük seviyelerinde seyretmiştir

Dış piyasalardaki bu olumsuz gelişmeler iç piyasalara da yansımış ve İzmir Ticaret Borsasında Ege pamuğu fiyatı aralık/96'da 176 cent/kg iken, aralık/99'da 106 cent/kg'a kadar düşmüştür

Piyasalardaki bu gelişmelerden birlikler olumsuz etkilenmişlerdir. Başta Tarış olmak üzere, birlikler maliyetlerinin altına satış yapmak durumunda kalmışlardır.

Ancak, son günlerde beklentilerin tersine (**global krizin etkisinin azalması, dış ve iç piyasalarda tekstil sektöründeki canlanmaya bağlı olarak pamuk talebinin artması gibi nedenlerle**) gerek dış piyasalarda gerekse iç piyasada pamuk fiyatlarının artış yönünde bir eğilime girdiği ve fiyatlarda da bir artışın olduğu görülmektedir. 3.1.2000 tarihinde Memphis indeksi 116 cent/kg, Liverpool A indeksi 97 cent/kg, Liverpool B indeksi 88 cent/kg iken, 14.1.2000 tarihinde pamuk fiyatları bu borsalarda sırasıyla 127 cent/kg, 101 cent/kg ve 93 cent/kg'a kadar yükselmiştir.

Aynı doğrultuda, İzmir Ticaret Borsası'nda 3.1.2000 tarihinde 590.000 TL/kg olan Std-1 garanti pamuğu, 14.1.2000 tarihinde 710.000 TL/kg'a kadar yükselmiştir.

14.1.2000 tarihi itibarıyla İzmir Ticaret Borsasında oluşan Ege – garanti pamuk fiyatının (710.000 tl/kg – 131 cent/kg-lif), bir önceki aya (590.000 TL/kg – 109 cent/kg-lif) göre artış oranı % 20 (döviz bazında % 20); 1.12.1999 tarihine (560.000 TL/kg – 108 cent/kg-lif) göre ise % 27 (döviz bazında % 21) olarak gerçekleşmiştir.

Dünya piyasalarında Ege pamuğunun dengi Memphis endeksi ise, 14.1.2000 itibarıyla (127 cent/kg-lif) bir önceki aya (116 cent/kg-lif) göre % 9; 1.12.1999 tarihindeki fiyatlara (119 cent/kg) göre de % 7'lik bir artış göstermiştir.

14.1.2000 tarihi itibarıyla iç piyasa fiyatlarındaki artışın, dünya piyasa fiyatlarındaki artışın üzerinde olmasına rağmen; ortalama 13 cent/kg ithalat masrafını dış piyasa fiyatlarına eklediğimizde, iç borsa fiyatlarının yaklaşık 9 cent/kg daha ucuz olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer yandan, Tariş'in bir kg lif pamuğu, maliyetlerine göre, yaklaşık 750.000-800.000 tl/kg olması gerekmektedir (maliyetlere genel işletme giderleri dahil edilmemiştir).

Bu koşullar karşısında Tariş'in, gerek borsada oluşan arz ve talebi, gerekse dünya borsalarındaki gelişmeleri gözeterek pamuk satış fiyatlarını artırması gerekmiştir. Aksi bir durum, piyasa koşullarına göre çalışmak durumunda bulunan Tariş'i zor durumda bırakacak ve zarar etmesine neden olarak, finansman sıkıntısına sokacaktır.

Bilindiği üzere, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri, bu arada Tariş 3186 sayılı Kanuna göre kurulan özel hukuk tüzel kişileridir. Bu kuruluşlar 1994 yılına kadar Devlet adına destekleme alımında bulunurken, bu yıldan itibaren ürünleri kendi nam ve hesaplarına almakta ve aldıkları ürünleri de serbest piyasa koşullarına göre değerlendirmektedirler. Bu faaliyet sonucunda oluşan kar ve zarar birliklere ait olmakta, zararın kuruluş kanunlarına göre üreticilerden yapılacak tahsilatla kapatılması gerekmektedir.

Bu nedenle, hukuki çerçevede Bakanlığımızın birliklerin satış politikalarına müdahalesi mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca, dış ticaret rejimi kapsamında borsa fiyatlarının dünya fiyatları seviyesinde teşekkülünün olağan sayılması gerektiği, sanayicimizin rekabet yeteneğini dünya fiyatlarından hammadde teminini esas alarak geliştirilmesinin daha tutarlı ve kalıcı bir politika olacağı düşünülmektedir.